A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 4 2 1 3 1 1 1

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai irodalmi esszé (terjedelme legalább 700 szó)

2014. augusztus 25., hétfő / 120 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat és helyesírási kéziszótárt hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme legalább 700 szó. Összesen 50 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

1.	2.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írott betűkkel, olvashatóan irjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét 0 ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2014

M 1 4 2 1 3 1 1 1 0 2

A szürke mezőbe ne írjon!

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

A szürke mezőbe ne írjon!

MELLÉKLET A 2. CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

Hát ki vagyok én álmomban? *Mi a nevem?*

Milyen nyelven beszélek?

Olyan pontos, részletes az emlékem mindenről az álmomban. Milyen különös, hogy sohasem gondoltam arra, hogy ezt, éppen ezt nem tudom. Nem tudom, mi a nevem.

De csak bár egyetlenegy névre is emlékeznék abból, amit az álmaimban élek. Talán másnak valakinek a nevére, a mesternek... a kék embernek... talán a város nevére... az országéra...

Egyetlen névre sem emlékeztem. És erre a hiányra eddig még csak eszembe sem jutott gondolni.

És − *milyen nyelven beszélek az álmomban?* Egyetlenegy frázisra sem emlékszem szó szerint abból, amit mondtam vagy hallottam.

Szegény, szegény gólyakalifa! Most már Tábory Elemér volt a gólyakalifa.

Ah, csak egy névre, csak egy szóra emlékeznék! Mindjárt meg tudnám mondani, hol van, hol van az "álmaim" országa a valóságban, mindjárt odautaznék, rajtakapnám a másik énemet, szembeállnánk, megtörne a varázs.

Egy szót, csak egyetlen szót!

Ha egy helyen lennénk, mind a két testemmel, egy időnk lenne mindkettőnknek: épp akkor lenne éjjelem nekem, mikor neki. Folytatódhatnának-e akkor ezek az álmok? Mi lenne?

Ah, igen, igen, egy adatom mégis van! Ennek a második életemnek olyan helyen kell történnie, melynek reggele összeesik a mi esténkkel.

A másik félgömbön... Amerikában...

És akkor megint eszembe jutott a majális napja, és eszembe jutott Kincses. Kincses, aki éppen akkor a Nagy-Sós-tó Városból érkezett.

Fenn ültem a milánói dóm tetején, a rengeteg kőerdő között. Messze láttam. És egy pillanat alatt készen voltam a tervvel: megyek Amerikába, a Great Salt Lake Citybe. Akárhogy is, elmegyek...

De estig szépen elcsöndesedett a szándékom. Beláttam, hogy szamárság.

Hiszen az álombeli miliőnek nincs semmi amerikai jellege. Egészen magyar miliő ez − mintha Pesten és Pest körül történne.

És még valami eszembe jutott. Az a sajátságos megfelelés, amelyben álmom egyes alakjai az életem egyes alakjaival álltak. Az a nagy hasonlóság, az a rejtelmes érzés, hogy azok nem is hasonlók, hanem ugyanazok. Pedig egészen más állású, helyzetű, öltözetű, más jellemű emberek voltak, sőt talán még a külsejük sem nagyon hasonlított. (Hisz arcokra az álmomból rendesen igen homályosan emlékeztem.) Csak a tekintetük volt azonos.

És még valami megegyezett: az életkoruk.

Ez a gondolat új és még sokkal misztikusabb képzeletekre bírt. Fantasztikus teóriákat alkottam magamnak. Amint nekem második énem a díjnok, ki tudja, Kincsesnek nem éppen úgy második énje-e a mester, és a többi valamennyi álombeli alak másoknak és másoknak? Csak talán ők most nem tudnak róla... Ki tudja, nem él-e valamennyiünknek, minden földi embernek egy ilyen másodpéldánya, egy sötét árnyképe, álmaiban, tudata alatt, és valahol messze testileg is, igen, testileg, egy messze világban, egy más csillagon? Ki tudja, nincs-e egy ily másvilág valahol az űrben, sötét pendantja*, szomorú karikatúrája ennek a vén Földnek?

Vagy talán nem is olyan sötét, szomorú? Talán éppen ilyen, csak a szerepek vannak felcserélve?

És bennem, éppen bennem kellett ennek a másik világnak tudatra ébredni.

Vagy ki tudja, hátha másokban is tudatra ébredt már − hisz én se szóltam felőle senkinek. Hátha mások is élik, mint én, titokban és szégyenben, ezt a kettős életet?

Mégsem − ez nem lehet. Ki bírhatná ezt ki mosolygó arccal és üde lélekkel?

Vagy öngyilkossá lesznek az ilyen szerencsétlenek?

Én, én nem leszek öngyilkossá. Küzdeni fogok, bátor leszek. Eh, hadd álmodjak, hadd éljek éjjel akármit: csak nappal ne gondoljak rá! Csak az a baj, ha nappal rágondolok. Nem fogok rágondolni: utazni fogok, menekülni, valóban *önmagamtól*: a sok szépség, a sok új benyomás majd nem engedi, hogy ezen tűnődjem.

Babits Mihály: A gólyakalifa (részlet)
Talentum Diákkönyvtár, 2012. 125–127.

*a pár másik darabja, társ

M 1 4 2 1 3 1 1 1 0 4

A szürke mezőbe ne írjon!

Üres oldal

A szürke mezőbe ne írjon!

1. „A betegség szüli-e a bűntettet, vagy a bűntettnek a természetéből következik, hogy mindig együtt jár valami beteges folyamattal?” (Dosztojevszkij)

(Értekező iskolai irodalmi esszé Babits Mihály A gólyakalifa és Oscar Wilde Dorian Gray arcképe című regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a regények témáját, valamint a két főszereplő személyiségének közös jegyeit!
- Mutassa be, mi a közös a két szereplő anyaképében, majd fejtse ki, Ön szerint ez hogyan befolyásolta a nőkhöz való viszonyukat! Vizsgálja meg, miként éli meg Dorian Sibyl öngyilkosságát, és hogyan Elemér-díjnok a prostituált megölését! Elemezze, hogyan menekülnek a főszereplők a halálesetek után énjüktől!
- Fejtse ki meglátásait a címben feltett kérdésre a két főszereplőre vonatkoztatva!

2. „A két életem mind jobban egymásba szövődött.” (Babits)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Babits Mihály A gólyakalifa című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a szövegrészlet narrációját, a regény ismeretében mutassa be Elemért!
- Mutassa be a szereplő két felismerését, vizsgálja meg a rájuk vonatkozó meglátásait! Magyarázza meg a regény ismeretében, mit tett Elemér a szövegrészlet végén megfogalmazott elhatározása megvalósításának érdekében! Foglaljon állást az általa választott megoldás kérdésében!
- A dolgozatcímet értelmezve fogalmazza meg, Ön szerint miért alakult így a szereplő élete! Fejtse ki, tudunk-e/merünk-e beszélni a bennünk lakozó énjeinkről!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

M 1 4 2 1 3 1 1 1 1 0

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

M 1 4 2 1 3 1 1 1 1 2

A szürke mezőbe ne írjon!